

1/2018

Katowice, 14 marca 2018

Informacja dla dziennikarzy

Miejskie Plany Adaptacji do zmian klimatu dla Bytomia, Chorzowa, Dąbrowy Górniczej, Katowic, Mysłowic, Rudy Śląskiej, Siemianowic Śląskich oraz Sosnowca na półmetku

Eksperci Instytutu Ekologii Terenów i współpracujący z nimi przedstawiciele lokalnych władz z ośmiu miast województwa śląskiego są na półmetku prac nad Miejskimi Planami Adaptacji do zmian klimatu. Rozpoczęło się planowanie działań adaptacyjnych, technicznych, organizacyjnych i edukacyjnych, których realizacja ograniczy negatywne skutki zagrożeń klimatycznych i poprawi bezpieczeństwo mieszkańców.

Miejskie plany adaptacji do zmian klimatu (MPA) powstają w ramach koordynowanego przez Ministerstwo Środowiska projektu **przystosowania terenów miejskich do obecnych i przewidywanych zmian warunków klimatycznych**. W inicjatywie biorą udział 44 polskie miasta. Nad przygotowaniem miejskich planów adaptacji (MPA) dla Bytomia, Chorzowa, Dąbrowy Górniczej, Katowic, Mysłowic, Rudy Śląskiej, Siemianowic Śląskich oraz Sosnowca eksperci IETU pracują razem z przedstawicielami lokalnych władz.

W każdym mieście biorącym udział w projekcie powołany został zespół ds. opracowania MPA – wyjaśnia Piotr Cofałka, dyrektor ds. badań i rozwoju IETU. – Eksperci IETU współpracują z zespołami miejskimi, a wyniki prac konsultujemy w trakcie warsztatów roboczych z przedstawicielami organizacji społecznych i gospodarczych, stowarzyszeń oraz mieszkańców. Chcę podkreślić, duże zaangażowanie zespołów miejskich oraz bardzo efektywną współpracę. Dla kolejnych ośmiu miast z województwa śląskiego czyli Bielska Białej, Czeladzi, Częstochowy, Gliwic, Jaworzna, Rybnika, Tychów i Zabrze, miejskie plany adaptacji powstają we współpracy z ekspertami z firmy inżyniersko-konsultingowej ARCADIS.

Pierwszy rok pracy nad MPA to przede wszystkim zbieranie i analiza ogromnej ilości danych meteorologicznych, hydrologicznych oraz pochodzącej z wielu źródeł dokumentacji skutków oddziaływania zjawisk klimatycznych na sektory miasta. Analizy te pozwoliły na **ocenę trendów zmieniającego się klimatu i wskazanie dla każdego z miast największych zagrożeń**. Następnie zidentyfikowano sektory najbardziej wrażliwe na zjawiska klimatyczne, w tym zjawiska ekstremalne, takie **jak fale upałów, fale zimna, deszcze ulewne i nawałne, burze i silny wiatr, powódzie od strony rzek i powódzie miejskie**. W tych 8 miastach sektorami o największej wrażliwości są **gospodarka wodna (8 miast), zdrowie publiczne czyli bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców (7 miast), transport (6 miast) oraz energetyka (3 miasta)**.

Kolejnym krokiem była **ocena potencjału adaptacyjnego każdego z miast czyli jego zdolności do ograniczania niekorzystnych konsekwencji oraz właściwego wykorzystania pozytywnych skutków zmian klimatu**. Bezpośredni wpływ na ocenę potencjału adaptacyjnego miasta mają jego zasoby finansowe, przygotowanie służb miejskich, mechanizmy informowania i ostrzegania o zagrożeniach środowiskowych, infrastruktura ochrony zdrowia, ochrona przyrody i błękitno-zielona infrastruktura, zaplecze innowacyjne oraz kapitał społeczny, czyli poziom świadomości i aktywności społecznej grup lokalnych i współpraca z innymi samorządami.

Ocena potencjalnych konsekwencji zagrożeń klimatycznych, w tym zjawisk ekstremalnych oraz związanego z nimi ryzyka również już jest wykonana – mówi dr inż. arch. Justyna Gorgoń, koordynująca w Instytucie Ekologii Terenów Przemysłowych prace zespołu ekspertów. – Pod uwagę brano szkody i straty mienia, straty finansowe i koszty działań naprawczych, konieczność odtworzenia zasobów środowiskowych, a także skutki niekorzystnego wpływu na zdrowie ludzi. Na tej podstawie ustalono, w których komponentach czterech najbardziej wrażliwych sektorów działania adaptacyjne muszą zostać podjęte i w jakim czasie.

W styczniu rozpoczęły się prace nad wyselekcjonowaniem sugerowanych działań adaptacyjnych – technicznych (inwestycyjnych), organizacyjnych oraz edukacyjnych. Działania te będą zgrupowane w opcje adaptacyjne, które umożliwią miastu dobranie właściwego instrumentarium wzmacniającego potencjał adaptacyjny, tym samym pozwalają na zwiększenie odporności miasta na zagrożenia związane ze zmianami klimatu.

W grudniu do Katowic na Szczyt Klimatyczny przyjedzie prawie 25 tysięcy uczestników z całego świata, żeby rozmawiać o ochronie klimatu i gospodarce. Celem szczytu będzie realizacja porozumienia paryskiego – emitowanie dwutlenku węgla równe jego pochłanianiu, tak, by do końca wieku temperatura na świecie nie wzrosła więcej niż o dwa stopnie Celsjusza porównaniu do tego, ile wynosiła przed rewolucją przemysłową.

Katowice, jako gospodarz szczytu, będą dysponowały już dokumentem MPA opracowanym w projekcie. Dla Ministerstwa Środowiska będzie to także okazja, aby pokazać cały projekt, który jest unikatowy w skali świata, gdyż w jednym roku dostarcza 44 miastom plany adaptacji do zmian klimatu.

Wanda Jarosz, rzecznik prasowy IETU
tel. 32 254-60-31 wew. 136, kom. 602 484 611
jarosz@ietu.katowice.pl

TŁO PROJEKTU

Dlaczego miasta?

Duże miasta i obszary metropolitalne ze względu na największą koncentrację ludności, zabudowy i infrastruktury są szczególnie narażone na zmiany klimatu. Głównie na ekstremalne temperatury, fale upałów, deszcze nawalne, powodzie i podtopienia. Wysoki poziom urbanizacji oznacza, że zmiany klimatu będą miały wpływ na dynamikę rozwoju miast i na kondycję ekonomiczną państwa, a także na jakość życia ich mieszkańców. Obecnie ludność polskich miast to około 23 mln osób, co stanowi ponad 60% populacji kraju. Prognozowany wzrost wysokiej temperatury powietrza na obszarach silnie zurbanizowanych obniży jakość życia i wpłynie negatywnie na zdrowie mieszkańców. Grupami szczególnie narażonymi są osoby starsze (powyżej 65 lat), małe dzieci, osoby chore na choroby układu oddechowego, sercowo-naczyniowego, a także osoby bezdomne.

Czym jest Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu?

Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu (MPA) jest instrumentem polityki miejskiej. To dokument o charakterze strategicznym, w którym każde miasto planuje działania adaptacyjne do zmian klimatu wynikające ze zdiagnozowanych na jego obszarze zagrożeń. Jest dokumentem umożliwiającym aplikowanie o środki na projekty ukierunkowane na adaptację miasta do zmian klimatu, a wynikające z MPA.

Inicjatywa Ministerstwa Środowiska

„Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” to koordynowany przez Ministerstwo Środowiska projekt przystosowania terenów miejskich do obecnych i przewidywanych zmian warunków klimatycznych. W inicjatywie biorą udział 44 polskie miasta, dzięki czemu jest to największe tego typu przedsięwzięcie w Europie. **Miasta po raz pierwszy otrzymają kompleksowe dokumenty identyfikujące zagrożenia wynikające ze zmian klimatu oraz dopracowane, indywidualnie dobrane rozwiązania adaptacyjne.** Jednolita dla wszystkich miast, ale elastyczna metodyka, zapewnia spójność strukturalną wszystkich 44 miejskich planów adaptacji do zmian klimatu i pozwala uwzględnić cechy indywidualne poszczególnych miast. Na przygotowanie 44 miejskich planów adaptacji realizatorzy mają czas do końca 2018 r.

Konsorcjum projektu

Projekt realizują wiodące podmioty działające w sektorze ochrony środowiska: Instytut Ochrony Środowiska - PIB, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowanych w Katowicach oraz firma konsultingowo-inżynierska ARCADIS Sp. z o.o.

Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz ze środków budżetu państwa.

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Hasłem **„Wczujmy się w klimat”** Ministerstwo Środowiska zachęca społeczeństwo do włączenia się w proces przystosowywania do zmian klimatu. Informacje dostępne na stronie internetowej projektu – www.44mpa.pl.

Projekt jest obecny także w mediach społecznościowych: www.facebook.com/44mpaPL oraz <https://twitter.com/44mpaPL>.